

GRAŁA KONSTANTY (1913-1993)

KONSTANTY GRAŁA (1913-1993) więzień obozu koncentracyjnego w Dachau nr 6243

Urodził się 19 października 1913 r. w Jankowie, syn Marcina i Marii (z d. Kina), Grałów.

Jako niemowlę zamieszkał z rodzicami we wsi Długa Wieś Druga. Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w Stawiszynie (1927 r.), rozpoczął naukę fryzjerstwa u Hermana Buksza, felczera i fryzjera w zakładzie przy ul. Kaliskiej 2 w Stawiszynie.

W latach 1934-1937 wyjechał do Gdyni, gdzie pracował w zakładzie fryzjerskim przy ul. Świętojańskiej. Po powrocie do domu, za zarobione pieniądze kupił zakład fryzjerski przy „Rogatce” w Kaliszu.

W roku 1938 stał się właścicielem zakładu H. Buksza w, którym zdobywał swoje pierwsze umiejętności fryzjerskie i pracował w nim aż do chwili aresztowania przez Niemców.

W dniu 15 kwietnia 1940 r. aresztowany przez Gestapo wraz z 32 mieszkańcami Stawiszyna i jako wróg III Rzeszy znalazł się w Kaliszu, stąd 26 kwietnia przewieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau jako więzień nr 6243. Przydzielono go do komanda uprawiającego przyobozowe pola, na których hodowano warzywa i kwiaty.

Podczas pobytu w obozie, trzykrotnie poddawany karze „słupka”. Skazanemu na nią więźniowi wiązano do tyłu ręce i wieszano na haku tak, aby nie dotykał stopami ziemi.

We wrześniu 1942 r. został poddany eksperymentom medycznym, polegającym na wystawianiu ciała na ukąszenie komarów, zarażonych tyfusem.

Do dnia wyzwolenia obozu w Dachau (29.04.) wielokrotnie przebywał w szpitalu więziennym na bloku tyfusowym . Momentu wyzwolenia przez Amerykanów nie pamiętał bo był wtedy bardzo chory, zarażony tyfusem.

Po opuszczeniu obozu, powrócił do Stawiszyna. Wspólnie z żoną pracowali w swoim zakładzie fryzjerskim przy ul. Kaliskiej 2.

W latach 1950-1956 prześladowany przez UB ponieważ nie zgadzał się na przejęcie zakładu przez spółdzielnię. Zakład istniał aż do dnia śmierci jej właściciela. (1993)

Po wojnie Konstanty Grał został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (24.03.1982 r.) i Krzyżem Oświęcimskim (04.06. 1986 r.)

Oprac. Elżbieta Sip – Dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy i Miasta Stawiszyn na podst. pisemnej relacji Pani Anny Ulatowskiej, córki Pana Konstantego Grałi.

Retusz zdjęć Jakub Multan